

ZÁKON O SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

(Pro uživatele sociálních služeb I)

ČÁST DRUHÁ	1
HLAVA I - PŘÍSPĚVEK NA PÉČI (§7-§10)	1
HLAVA II - Výše příspěvku (§11)	3
HLAVA III - Zvýšení příspěvku (§12)	4
HLAVA IV - Nárok na příspěvek a jeho výplatu (§13-§17)	4
HLAVA V - Výplata příspěvku (§18-§20)	6
HLAVA VI - Povinnosti žadatele o příspěvek (§21-§22)	8
HLAVA VII - Řízení o příspěvku (§23-§28)	10
HLAVA VIII - Kontrola využívání příspěvku (§29)	12
HLAVA IX - Informační systém o příspěvku (§30)	14

HLAVA I - PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

PODMÍNKY NÁROKU NA PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

§ 7

(1) Příspěvek na péči (dále jen "příspěvek") se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.

(2) Nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc [69] nebo dětský domov [52], anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu [7a]; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu [7b] poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace.

(3) Nárok na příspěvek nemá osoba mladší jednoho roku.

(4) O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.

§ 8

Osoba se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby:

(1) Osoba **do 18 let věku** se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

a) **stupni I** (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby,

b) **stupni II** (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb,

c) **stupni III** (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb,

d) **stupni IV** (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

(2) Osoba **starší 18 let věku** se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

a) **stupni I** (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,

b) **stupni II** (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,

c) **stupni III** (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,

d) **stupni IV** (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

§ 9

(1) Při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

a) mobilita,

b) orientace,

c) komunikace,

d) stravování,

e) oblékání a obouvání,

f) tělesná hygiena,

g) výkon fyziologické potřeby,

h) péče o zdraví,

i) osobní aktivity,

j) péče o domácnost.

(2) Schopnost zvládat základní životní potřebu uvedenou v odstavci 1 písm. h) se hodnotí ve vztahu ke konkrétnímu zdravotnímu postižení a režimu stanovenému ošetřujícím lékařem.

(3) Schopnost zvládat základní životní potřebu uvedenou v odstavci 1 písm. j) se nehodnotí u osob do 18 let věku.

(4) Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

(5) Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím

schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

(6) Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis.

§ 10

U osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.

HLAVA II

VÝŠE PŘÍSPĚVKU

§ 11

(1) **Výše příspěvku pro osoby do 18 let věku** činí za kalendářní měsíc

- a) 3 300 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost),
- b) 7 400 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost),
- c) 16 100 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost),
- d) v případě, že jde o stupeň IV (úplná závislost),
 - 1. 23 000 Kč, pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb podle § 48, 50 až 52, nebo
 - 2. 27 000 Kč v ostatních případech.

(2) **Výše příspěvku pro osoby starší 18 let** činí za kalendářní měsíc

- a) 880 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost),
- b) 4 900 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost),
- c) 14 800 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost),
- d) v případě, že jde o stupeň IV (úplná závislost),
 - 1. 23 000 Kč, pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb podle § 48 až 52, nebo
 - 2. 27 000 Kč v ostatních případech.

(3) Částky příspěvku uvedené v odstavcích 1 a 2 se podle § 12 zvyšují o 2 000 Kč za kalendářní měsíc.

HLAVA III

ZVÝŠENÍ PŘÍSPĚVKU

§ 12

(1) Zvýšení příspěvku podle § 11 odst. 3 náleží

a) nezaopatřenému dítěti [22] do 18 let věku, kterému náleží příspěvek, s výjimkou

1. dítěte, kterému náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte ze systému dávek pěstounské péče podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí,

2. dítěte, jemuž nenáleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte ze systému dávek pěstounské péče proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, který je stejný nebo vyšší než tento příspěvek,

3. dítěte, které je v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež, a

b) rodiči, kterému náleží příspěvek, a který pečuje o nezaopatřené dítě do 18 let věku,

jestliže rozhodný příjem oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných je nižší než dvojnásobek částky životního minima oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných podle zákona o životním a existenčním minimu [27].

(2) Zvýšení příspěvku náleží v kalendářním měsíci, v němž se vyplácí příspěvek.

(3) Plné přímé zaopatření v zařízení pro péči o děti nebo mládež se posuzuje podle § 7 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře. Pro účely nároku na zvýšení příspěvku podle odstavce 1 se příjmem oprávněné osoby nebo společně posuzovaných osob rozumí příjmy podle § 5 zákona o státní sociální podpoře. Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem, je období kalendářního čtvrtletí, předcházejícího kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu zvýšení příspěvku prokazuje, popřípadě nárok na zvýšení příspěvku uplatňuje. Okruh společně posuzovaných osob se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře, s výjimkou ustanovení o společně posuzovaných osobách pro účely příspěvku na bydlení.

(4) Neprokáže-li oprávněná osoba rozhodný příjem podle § 21 odst. 2 písm. e), zastaví se výplata zvýšení příspěvku od splátky náležející za kalendářní měsíc, do jehož konce je třeba prokázat výši příjmů pro výplatu zvýšení příspěvku na následující kalendářní čtvrtletí. Neprokáže-li se rozhodný příjem ani do konce kalendářního čtvrtletí, za které by se mělo uvedené zvýšení příspěvku vyplácet, nárok na zvýšení příspěvku zaniká.

HLAVA IV

NÁROK NA PŘÍSPĚVEK A JEHO VÝPLATU

§ 13

(1) Nárok na příspěvek vzniká dnem splnění podmínek stanovených v § 7 a 8.

(2) Nárok na výplatu příspěvku vzniká podáním žádosti o přiznání příspěvku, na který vznikl nárok podle odstavce 1, není-li řízení o jeho přiznání zahájeno z moci úřední. Příspěvek může být přiznán a vyplácen nejdříve od počátku kalendářního měsíce, ve kterém bylo zahájeno řízení o přiznání příspěvku; osobě, u které bylo provedeno sociální šetření v průběhu hospitalizace podle § 25 odst. 1 věty druhé, může být příspěvek přiznán nejdříve ode dne, kdy příslušné krajské pobočce Úřadu práce bylo doručeno oznámení a potvrzení podle § 21 odst. 1 písm. e). Nárok na

výplatu zvýšení příspěvku podle § 12 odst. 1 vzniká nejdříve od počátku kalendářního čtvrtletí, ve kterém byla žádost o zvýšení příspěvku podána; tím není dotčeno ustanovení § 12 odst. 2.

(3) Splňuje-li oprávněná osoba podmínky nároku na příspěvek jen po část kalendářního měsíce, náleží příspěvek ve výši, v jaké náleží za kalendářní měsíc.

§ 14 Změna nároku na příspěvek a jeho výplatu

(1) Jestliže příspěvek byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, příspěvek se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož příspěvek nebo jeho zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na příspěvek nebo jeho zvýšení.

(2) Jestliže příspěvek byl přiznán nebo je vyplácen ve vyšší částce, než v jaké náleží, nebo byl přiznán nebo se vyplácí neprávem, příspěvek se odejme nebo se jeho výplata zastaví nebo sníží, a to od prvního dne kalendářního měsíce, následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl příspěvek vyplácen.

(3) Změní-li se skutečnosti rozhodné pro výši příspěvku tak, že příspěvek má být zvýšen, provede se zvýšení příspěvku od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tato změna nastala.

(4) Změní-li se skutečnosti rozhodné pro výši příspěvku tak, že příspěvek má být snížen, provede se snížení příspěvku od prvního dne kalendářního měsíce, následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí o snížení příspěvku.

(5) Změní-li se skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek tak, že příspěvek nenáleží, příspěvek se odejme od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl příspěvek vyplácen.

§ 14a

(1) Příspěvek se nevyplácí, jestliže je oprávněné osobě po celý kalendářní měsíc poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace, nejde-li o poskytování sociálně-zdravotních služeb podle § 36 nebo sociálních služeb podle § 52; to neplatí v případě, kdy je s oprávněnou osobou k hospitalizaci přijata podle jiného právního předpisu [7c] jako průvodce fyzická osoba, která byla uvedena v žádosti o příspěvek, popřípadě ohlášena podle § 21 odst. 1 písm. d) nebo § 21 odst. 2 písm. c) jako osoba poskytující pomoc. Podmínka celého kalendářního měsíce není splněna, pokud k hospitalizaci došlo první den v kalendářním měsíci nebo k propuštění z tohoto zařízení došlo poslední den v kalendářním měsíci. Výplata příspěvku se zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla oprávněná osoba k hospitalizaci přijata, není-li podle § 21a odst. 1 ohlášeno propuštění ze zdravotnického zařízení. Výplata příspěvku se obnoví od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém hospitalizace netrvala po celý kalendářní měsíc.

(2) Dosáhne-li oprávněná osoba 18 let věku, příspěvek se vyplácí od následujícího kalendářního měsíce ve výši podle § 11 odst. 2 odpovídající stupni závislosti stanovenému před 18. rokem věku. Současně krajská pobočka Úřadu práce zahájí řízení z moci úřední za účelem nového stanovení stupně závislosti podle § 8 a tomu odpovídající výše příspěvku.

§ 15 Zánik nároku na příspěvek a jeho výplatu

(1) Nárok na příspěvek nezaniká uplynutím času.

(2) Nárok na výplatu příspěvku nebo jeho části zaniká uplynutím 1 roku ode dne, od kterého příspěvek nebo jeho část náleží, nejde-li o případy podle § 14 odst. 1. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o příspěvku.

§ 16 Přechod nároku na příspěvek a jeho výplatu

(1) Zemřel-li žadatel o příspěvek před pravomocným rozhodnutím o příspěvku, vstupuje do dalšího řízení a nabývá nárok na částky splatné do dne jeho smrti osoba blízká, asistent sociální péče uvedený v § 83, zařízení sociálních služeb poskytující pobytové sociální služby podle § 48, §49 nebo 50, zdravotnické zařízení poskytující sociální služby podle § 52, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc [69], dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu, pokud některá z těchto fyzických nebo právnických osob byla uvedena v žádosti o příspěvek, popřípadě v průběhu řízení ohlášena podle § 21 odst. 1 písm. d), jako osoba, která poskytuje žadateli o příspěvek pomoc. Účastníky řízení se stávají všechny fyzické nebo právnické osoby uvedené ve větě první, které se od zahájení řízení podílely na pomoci žadateli o příspěvek do dne jeho smrti. Tyto osoby nabývají nárok na částky příspěvku splatné do dne smrti žadatele o příspěvek za kalendářní měsíc, ve kterém poskytovaly pomoc. Pokud se v kalendářním měsíci podílelo na pomoci žadateli o příspěvek více těchto osob, nabývají nárok na částku příspěvku rovným dílem, pokud nepředloží příslušné krajské pobočce Úřadu práce dohodu o jiném rozdělení částky příspěvku. Nárok na výplatu příspěvku nenáleží za kalendářní měsíc, ve kterém žadatel o příspěvek zemřel, pokud mu od prvního dne tohoto kalendářního měsíce do dne smrti byla poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace.

(2) Jestliže byl příspěvek přiznán před smrtí oprávněné osoby, vyplatí se splatné částky příspěvku, které nebyly vyplaceny do dne smrti oprávněné osoby, fyzické nebo právnické osobě uvedené v odstavci 1 větě první, pokud v kalendářním měsíci, za který nebyl příspěvek vyplacen, poskytovala oprávněné osobě pomoc a byla uvedena v žádosti o příspěvek, popřípadě ohlášena podle § 21 odst. 1 písm. d) nebo § 21 odst. 2 písm. c). Pokud se v kalendářním měsíci, za který nebyl příspěvek vyplacen, podílelo na pomoci oprávněné osobě více fyzických nebo právnických osob, nabývají tyto osoby nárok na příspěvek rovným dílem, pokud nepředloží příslušné krajské pobočce Úřadu práce dohodu o jiném rozdělení částky příspěvku. Nárok na výplatu příspěvku nenáleží za kalendářní měsíc, ve kterém oprávněná osoba zemřela, pokud jí od prvního dne tohoto kalendářního měsíce do dne smrti byla poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace.

(3) Nárok na příspěvek není předmětem dědictví.

§ 17 Postoupení a srážky

(1) Nárok na příspěvek nelze postoupit ani dát do zástavy.

(2) Příspěvek nepodléhá výkonu rozhodnutí a nemůže být předmětem dohody o srážkách.

HLAVA V

VÝPLATA PŘÍSPĚVKU

§ 18 Způsob výplaty příspěvku

(1) Příspěvek se vyplácí měsíčně, a to v kalendářním měsíci, za který náleží.

(2) Příspěvek vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodnutí o příspěvku.

(3) Příspěvek se vyplácí v české měně převodem na platební účet určený příjemcem příspěvku uvedeným v § 19, popřípadě zvláštním příjemcem příspěvku, nebo poštovním poukazem, a to podle rozhodnutí příjemce příspěvku uvedeného v § 19, popřípadě zvláštního příjemce příspěvku. Požádá-li příjemce příspěvku, popřípadě zvláštní příjemce příspěvku, o změnu způsobu výplaty příspěvku, je krajská pobočka Úřadu práce povinna provést změnu způsobu výplaty od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla taková žádost doručena.

(4) Podle odstavce 3 se nepostupuje, jde-li o výplatu příspěvku z důvodu přechodu nároku na jeho výplatu podle § 16, a je-li příspěvek vyplácen do ciziny na základě aplikace přímo použitelných předpisů Evropské unie; v těchto případech způsob výplaty určí plátce příspěvku, a to buď poštovním poukazem, nebo poukazem na platební účet.

(5) Dojde-li v době, ve které je příspěvek vyplácen, ke změně místa trvalého nebo hlášeného pobytu oprávněné osoby, zastaví krajská pobočka Úřadu práce, která byla před touto změnou k výplatě příspěvku příslušná, výplatu příspěvku, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž se o změně trvalého nebo hlášeného pobytu oprávněné osoby dozvěděla. Krajská pobočka Úřadu práce uvedená ve větě první předá krajské pobočce Úřadu práce příslušné podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu oprávněné osoby podklady, na jejichž základě byl příspěvek přiznán. Příslušná krajská pobočka Úřadu práce vyplácí příspěvek od měsíční splátky následující po kalendářním měsíci, v němž byla výplata příspěvku zastavena.

§ 19 Příjemce příspěvku

(1) Příjemcem příspěvku je oprávněná osoba, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Namísto oprávněné osoby je příjemcem příspěvku

a) zákonný zástupce nebo opatrovník, nebo

b) jiná fyzická osoba, které byla nezletilá oprávněná osoba svěřena do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

§ 20 Výplata příspěvku zvláštnímu příjemci

(1) Krajská pobočka Úřadu práce ustanoví zvláštního příjemce příspěvku, jestliže oprávněná osoba, popřípadě jiný příjemce příspěvku uvedený v § 19 odst. 2,

a) nemůže příspěvek přijímat, nebo

b) nevyužívá příspěvek nebo nemůže příspěvek využívat k zajištění potřebné pomoci.

(2) S ustanovením zvláštního příjemce musí oprávněná osoba, popřípadě jiný příjemce příspěvku uvedený v § 19 odst. 2, souhlasit; souhlas této osoby se nevyžaduje, pokud vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle vyjádření poskytovatele zdravotních služeb nemůže tento souhlas podat, a v případě, kdy zvláštní příjemce je ustanoven z důvodu uvedeného v odstavci 1 písm. b). Zvláštním příjemcem nemůže být ustanoven ten, jehož zájmy jsou ve střetu se zájmy oprávněné osoby.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může ustanovit zvláštním příjemcem jen fyzickou osobu, která s tímto ustanovením souhlasí.

(4) Zvláštní příjemce je povinen příspěvek používat ve prospěch oprávněné osoby. Zvláštní pří-

jemce ustanovený podle odstavce 1 písm. a) používá příspěvek podle pokynů oprávněné osoby, s výjimkou osoby, která vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle vyjádření poskytovatele zdravotních služeb nemůže tyto pokyny udělovat. Na žádost oprávněné osoby nebo na žádost krajské pobočky Úřadu práce je zvláštní příjemce povinen podat písemné vyúčtování příspěvku, který mu byl vyplacen, a to ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení této žádosti.

(5) Krajská pobočka Úřadu práce zruší rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce, jestliže odpadly důvody, pro které byl zvláštní příjemce ustanoven, nebo jestliže zvláštní příjemce neplní povinnosti uvedené v odstavci 4.

HLAVA VI

POVINNOSTI ŽADATELE O PŘÍSPĚVEK, OPRÁVNĚNÉ OSOBY A JINÉHO PŘÍJEMCE PŘÍSPĚVKU

§ 21

(1) Žadatel o příspěvek a oprávněná osoba, jejichž zdravotní stav je třeba posoudit pro stanovení stupně závislosti, jsou povinni

a) podrobit se sociálnímu šetření,

b) podrobit se vyšetření zdravotního stavu lékařem plnicím úkoly Institutu posuzování zdravotního stavu, podrobit se vyšetření zdravotního stavu u poskytovatele zdravotních služeb určeného Institutem posuzování zdravotního stavu anebo jinému odbornému vyšetření, předložit určenému poskytovateli zdravotních služeb lékařské nálezy ošetřujících lékařů, které jim byly vydány, sdělit a doložit další údaje, které jsou významné pro vypracování posudku, nebo poskytnout jinou součinnost, která je potřebná k vypracování posudku, jsou-li k tomu Institutem posuzování zdravotního stavu vyzváni, a to ve lhůtě, kterou Institut posuzování zdravotního stavu určí,

c) osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek, jeho výši nebo výplatu,

d) písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce v průběhu řízení o příspěvku změny ve skutečnostech, které byly uvedeny v žádosti o příspěvek, a změny rozhodné pro průběh řízení, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne, kdy taková změna nastala; tato povinnost musí být splněna i v době přerušení řízení.

e) písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce, že je mu poskytována u jednoho nebo postupně u více poskytovatelů zdravotních služeb následná nebo dlouhodobá lůžková péče⁶⁴⁾ pro tutéž nemoc nebo úraz trvající nepřetržitě déle než 60 dnů, a doložit tuto skutečnost potvrzením poskytovatele zdravotních služeb,

f) písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce propuštění ze zdravotnického zařízení lůžkové péče v případech uvedených v písmenu e), a to ve lhůtě 5 dnů.

(2) Příjemce příspěvku je povinen

a) písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do 8 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro nárok na příspěvek, jeho výši nebo výplatu,

b) na výzvu příslušné krajské pobočky Úřadu práce osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek, jeho výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčila-li krajská pobočka Úřadu práce lhůtu delší,

c) písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce změny týkající se zajištění pomoci, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne, kdy tato změna nastala; tuto povinnost plní příjemce příspěvku na tiskopisu předepsaném ministerstvem, jehož součástí je písemný souhlas osoby blízké anebo jiné fyzické osoby nebo právnické osoby s poskytováním pomoci oprávněné osobě,

d) využívat příspěvek na zajištění potřebné pomoci osobou blízkou nebo asistentem sociální péče uvedeným v § 83 nebo poskytovatelem sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1, zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc [69] nebo dětským domovem anebo speciálním lůžkovým zdravotnickým zařízením hospicového typu,

e) písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí kalendářního čtvrtletí výši příjmu rozhodnou pro zvýšení příspěvku podle § 12 odst. 1; tato povinnost se považuje také za splněnou, pokud příjemce příspěvku písemně sdělí příslušné krajské pobočce Úřadu práce, že ve stanovené lhůtě, popřípadě ve lhůtě uvedené v § 12 odst. 4, prokázal rozhodné příjmy pro účely přídatku na dítě podle zákona o státní sociální podpoře, a že okruh společně posuzovaných osob pro účely zvýšení příspěvku je stejný jako pro účely přídatku na dítě.

(3) Výplata příspěvku může být po předchozím písemném upozornění zastavena, příspěvek může být odňat nebo nepřiznán, jestliže žadatel o příspěvek, oprávněná osoba nebo jiný příjemce příspěvku nesplní některou povinnost uvedenou v odstavci 1 a 2.

(4) Výplata příspěvku se zastaví, jestliže příjemce příspěvku nesplní oznamovací povinnost uvedenou v odstavci 2 písm. a) až c), a to ani na písemnou výzvu krajské pobočky Úřadu práce ve lhůtě 8 dnů ode dne doručení výzvy, ve které byl příjemce příspěvku na následek porušení oznamovací povinnosti upozorněn. Výplata příspěvku se zastaví od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tato lhůta uplynula. Výplata příspěvku se obnoví od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém byla oznamovací povinnost podle věty první dodatečně splněna.

§ 21a

(1) Osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83, který poskytuje oprávněné osobě pomoc, jsou povinni písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce přijetí oprávněné osoby k hospitalizaci a propuštění z hospitalizace, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala, pokud tuto povinnost nemůže splnit příjemce příspěvku podle § 21 odst. 2 písm. a); tuto povinnost má i zařízení sociálních služeb uvedené v § 48 až 50, jestliže poskytuje oprávněné osobě pobytové sociální služby, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc [69] a dětský domov.

(2) Osoba blízká, asistent sociální péče uvedený v § 83, poskytovatel sociálních služeb, který poskytuje pobytové sociální služby podle § 48 až 50, zdravotnické zařízení, které poskytuje sociální služby podle § 52, a speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc [69] a dětský domov, pokud poskytovaly oprávněné osobě pomoc, jsou povinny ohlásit úmrtí oprávněné osoby příslušné krajské pobočce Úřadu práce ve lhůtě do 8 dnů ode dne úmrtí oprávněné osoby.

§ 22 Přepjatky

(1) Příjemce příspěvku, který přijal příspěvek nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo jinak způsobil, že příspěvek byl vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen tento přeplatek vrátit; povinnost vrátit

příspěvek nebo jeho část má též osoba, která po smrti oprávněné osoby přijala příspěvek nebo jeho část, které jí nenáleží.

(2) O povinnosti vrátit přeplatek podle odstavce 1 rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, která příspěvek vyplácí nebo naposledy vyplácela. Toto rozhodnutí lze vydat nejpozději do 5 let ode dne, kdy byl příspěvek vyplacen. Tato lhůta se nevztahuje na možnost vydání dalšího rozhodnutí v téže věci. Přeplatky na příspěvku vybírá krajská pobočka Úřadu práce, která o povinnosti vrátit přeplatek rozhodla.

(3) Povinnost vrátit přeplatek na příspěvku nevzniká, jestliže tento přeplatek nepřesahuje částku 300 Kč.

(4) Krajská pobočka Úřadu práce může rozhodnout o prominutí povinnosti vrátit přeplatek, jde-li o částku do 20 000 Kč v každém jednotlivém případě nebo na základě předchozího souhlasu ministerstva, jde-li o částku nad 20 000 Kč v každém jednotlivém případě.

(5) Vracené prostředky podle odstavce 1 jsou příjmem státního rozpočtu v případě jejich vrácení v jiném roce, než v roce poskytnutí; tyto prostředky je povinen orgán, který je vybral, bezodkladně odvést do státního rozpočtu. Vracené prostředky, k jejichž vrácení došlo v roce jejich poskytnutí ze státního rozpočtu, se použijí ke stejnému účelu v tomtéž roce, popřípadě se stávají předmětem finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem.

HLAVA VII

ŘÍZENÍ O PŘÍSPĚVKU

§ 23

(1) Řízení o přiznání příspěvku se zahajuje na základě písemné žádosti podané na tiskopisu předepsaném ministerstvem; pokud není osoba schopna jednat samostatně a nemá zástupce, zahajuje se řízení o příspěvku z úřední moci.

(2) Je-li nezletilá osoba svěřena na základě rozhodnutí příslušného orgánu do péče jiné fyzické osoby, zastupuje ji v řízení o příspěvku tato fyzická osoba.

(3) Využívá-li nezletilá osoba pobytové služby (§ 48, 50, 52), vyzve krajská pobočka Úřadu práce osobu uvedenou v odstavci 2 nebo zákonného zástupce nebo opatrovníka, aby požádali o příspěvek nejpozději do 2 měsíců ode dne doručení výzvy. Pokud tak v této lhůtě neučiní nebo pokud pobyt zákonného zástupce nebo opatrovníka této osoby anebo osoby uvedené v odstavci 2 není znám, zastupuje tuto osobu v řízení o příspěvku zařízení sociálních služeb.

(4) Řízení o změně výše již přiznaného příspěvku nebo o zastavení jeho výplaty nebo o jeho odnětí se zahajuje na návrh příjemce příspěvku nebo z moci úřední, nejde-li o postup podle § 26a odst. 1, v němž se řízení nevede. Návrh na změnu výše přiznaného příspěvku podává příjemce příspěvku na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(5) Krajská pobočka Úřadu práce ustanoví pro řízení o příspěvku opatrovníka též osobě, která není schopna vzhledem ke svému zdravotnímu stavu jednat samostatně a nemá zástupce; o ustanovení opatrovníka rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce na základě lékařského posudku vydaného poskytovatelem zdravotních služeb.

§ 24

Žádost o příspěvek musí kromě náležitostí stanovených správním řádem dále obsahovat

- a) označení fyzické nebo právnické osoby, která osobě poskytuje nebo bude poskytovat pomoc, rozsah pomoci a písemný souhlas fyzické nebo právnické osoby s jejím poskytováním,
- b) určení, jakým způsobem má být příspěvek vyplácen,
- c) doklad o výši příjmu oprávněné osoby a společně posuzovaných osob v rozhodném období v případech, kdy má být podle § 12 odst. 1 příspěvek zvýšen.

§ 25

(1) Krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti podle odstavce 3 sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření podle věty první provádí příslušná krajská pobočka Úřadu práce také v průběhu hospitalizace osoby ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, jestliže je této osobě poskytována u jednoho nebo postupně u více poskytovatelů zdravotních služeb následná nebo dlouhodobá lůžková péče pro tutéž nemoc nebo úraz trvající nepřetržitě déle než 60 dnů; podmínkou je, že tato skutečnost byla oznámena a doložena podle § 21 odst. 1 písm. e). Sociální šetření provádí sociální pracovník. O provedeném sociálním šetření vyhotovuje sociální pracovník písemný záznam, který na požádání předkládá posuzované osobě.

(2) Krajská pobočka Úřadu práce zašle Institutu posuzování zdravotního stavu [8] žádost o posouzení stupně závislosti osoby; součástí této žádosti je písemný záznam o sociálním šetření a kopie žádosti osoby o příspěvek.

(3) Při posuzování stupně závislosti osoby vychází Institut posuzování zdravotního stavu ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

(4) Institut posuzování zdravotního stavu zašle příslušné krajské pobočce Úřadu práce stejnopis posudku vydaného podle zvláštního právního předpisu [51] s uvedením základních životních potřeb, které osoba není schopna zvládat, a dále s uvedením, zda jde o osobu s úplnou nebo praktickou hluchotou nebo hluchoslepotou, jestliže tato osoba nezvládá základní životní potřeby v oblasti orientace. Toto posouzení je součástí rozhodnutí o přiznání či zamítnutí příspěvku, které obdrží žadatel.

(5) Krajská pobočka Úřadu práce provádí sociální šetření také, pokud o to okresní správa sociálního zabezpečení požádá v případech, kdy provádí kontrolu původního posouzení zdravotního stavu osoby.

§ 26

(1) Krajská pobočka Úřadu práce přeruší řízení o příspěvku na dobu, po kterou

- a) Institut posuzování zdravotního stavu posuzuje stupeň závislosti osoby, nebo
- b) je osobě poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace, pokud nebylo do dne přijetí osoby k hospitalizaci provedeno sociální šetření; to neplatí, je-li osobě poskytována v průběhu

hospitalizace u jednoho nebo postupně u více poskytovatelů zdravotních služeb následná nebo dlouhodobá lůžková péče pro tutéž nemoc nebo úraz trvající nepřetržitě déle než 60 dnů, a tato skutečnost byla oznámena a doložena podle § 21 odst. 1 písm. e).

(2) Krajská pobočka Úřadu práce zastaví řízení o příspěvku, jestliže žadatel o příspěvek zemřel před provedením sociálního šetření podle § 25 odst. 1.

(3) Proti usnesení podle odstavců 1 a 2 se nelze odvolat.

§ 26a

(1) Řízení se nevede, jestliže krajská pobočka Úřadu práce zastaví výplatu příspěvku podle § 14a odst. 1, § 18 odst. 5 nebo § 21 odst. 4 anebo podle § 14a odst. 2 věty první změnu výše vypláceného příspěvku. V těchto případech je krajská pobočka Úřadu práce povinna doručit příjemci příspěvku písemné oznámení o zastavení výplaty příspěvku nebo o změně jeho výše. Písemné oznámení se nedoručuje do vlastních rukou.

(2) Proti postupu uvedenému v odstavci 1 lze uplatnit námitky nejpozději do 15 dnů od posledního dne kalendářního měsíce, ve kterém byla výplata příspěvku zastavena nebo ve kterém došlo ke změně jeho výše.

(3) Námitky se podávají písemně u příslušné krajské pobočky Úřadu práce. Tato krajská pobočka Úřadu práce vydá do 30 dnů ode dne, kdy jí námitky došly, rozhodnutí o zastavení výplaty příspěvku nebo o změně jeho výše.

§ 27

Podá-li osoba žádost o příspěvek a zároveň žádost o zvýšení příspěvku podle § 12, krajská pobočka Úřadu práce vede o těchto žádostech společné řízení. Krajská pobočka Úřadu práce spojí řízení o příspěvku a o zvýšení příspěvku podle § 12 také v případě, kdy žádost o zvýšení příspěvku podle § 12 byla podána v průběhu řízení o příspěvku a nebylo dosud vydáno rozhodnutí.

§ 28

(1) O odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce rozhoduje ministerstvo.

(2) Stupeň závislosti pro účely odvolacího řízení posuzuje ministerstvo [9]; ustanovení § 26 platí obdobně.

(3) Odvolání nemá odkladný účinek.

HLAVA VIII

KONTROLA VYUŽÍVÁNÍ PŘÍSPĚVKU

§ 29

(1) Krajská pobočka Úřadu práce kontroluje, zda

a) příspěvek byl využit k zajištění pomoci,

b) pomoc je poskytována osobou blízkou nebo asistentem sociální péče uvedeným v § 83, nebo poskytovatelem sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1, zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc [69], nebo dětským domovem anebo speciálním lůžkovým zdravotnickým zařízením hospicového typu [7a],

c) pomoc je poskytována osobně tím, kdo byl uveden v žádosti o příspěvek, popřípadě ohlášen podle § 21 odst. 1 písm. d) nebo § 21 odst. 2 písm. c),

d) způsob poskytované pomoci a její rozsah odpovídá stanovenému stupni závislosti a zda je zaměřena na základní životní potřeby, které podle výsledku posouzení stupně závislosti Institutem posuzování zdravotního stavu není osoba schopna zvládat,

e) v případě, kdy je pomoc poskytována osobou blízkou nebo asistentem sociální péče uvedeným v § 83, je tato osoba zdravotně způsobilá; za zdravotně způsobilou osobu k poskytování pomoci se nepovažuje osoba, která má sama nárok na příspěvek, ledaže lékařským posudkem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb doloží, že je schopna tuto pomoc poskytovat,

f) byla s poskytovatelem sociálních služeb uzavřena smlouva o poskytování sociálních služeb,

(2) Zaměstnanci státu zařazení k výkonu práce v krajské pobočce Úřadu práce a zaměstnanci státu zařazení k výkonu práce v ministerstvu jsou na základě souhlasu osoby oprávněni vstupovat do obydlí, v němž osoba žije, za účelem provedení sociálního šetření a kontroly využívání příspěvku. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat služebním průkazem společně se zvláštním oprávněním vydaným příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce nebo ministerstvem jako doložkou služebního průkazu. Toto zvláštní oprávnění obsahuje označení účelu vydání, číslo služebního průkazu, jméno, popřípadě jména, a příjmení zaměstnance a identifikační údaje vydávající krajské pobočky Úřadu práce nebo ministerstva.

(3) Na postup při kontrole podle odstavce 1 se nevztahuje kontrolní řád [34].

(4) O výsledku kontroly podle odstavce 1 provede krajská pobočka Úřadu práce záznam do spisu, který obsahuje zejména popis zjištěných skutečností s uvedením nedostatků a označení ustanovení právních předpisů, které byly porušeny. Záznam o výsledku kontroly podepisují osoby, které kontrolu provedly. Se záznamem musí být kontrolovaný seznámen.

(5) Zjistí-li krajská pobočka Úřadu práce při kontrole podle odstavce 1 závažné nedostatky v poskytovaných sociálních službách nebo zjistí-li, že sociální služby jsou poskytovány bez oprávnění k jejich poskytování podle § 78 odst. 1, je povinna neprodleně písemně informovat krajský úřad příslušný podle § 78 odst. 2.

(6) Poskytuje-li oprávněné osobě pomoc osoba blízká [1] nebo asistent sociální péče, krajská pobočka Úřadu práce vydá těmto osobám na jejich žádost bezplatně písemné potvrzení prokazující dobu této péče pro účely hmotné nouze, zdravotního pojištění, důchodového pojištění, zaměstnanosti a uplatnění slev na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti; v tomto potvrzení vždy uvede stupeň závislosti osoby, které je péče poskytována. Pro účely důchodového pojištění se v potvrzení uvede též údaj o výši příspěvku, která oprávněné osobě v době poskytování pomoci náležela.

(7) Příjemce příspěvku je povinen na vyžádání správního orgánu, který provádí kontrolu využívání příspěvku prokázat, že byl příspěvek využit k zajištění pomoci, a to způsobem, který osvědčí využití příspěvku, nebo dokladem o vyplacení příspěvku fyzickým nebo právnickým osobám, které poskytují pomoc při zvládání základních životních potřeb, uvedeným v žádosti o příspěvek, popřípadě ohlášeným podle § 21 odst. 1 písm. d) nebo § 21 odst. 2 písm. c), a to nejvýše 1 rok zpětně.

HLAVA IX

INFORMAČNÍ SYSTÉM O PŘÍSPĚVKU

§ 30

(1) Údaje o žadatelích o příspěvek, o příjemcích příspěvku, výši příspěvku a o fyzických a právnických osobách, které poskytují pomoc, jsou vedeny v informačním systému o příspěvku na péči, který je součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí, jehož správcem je ministerstvo. Krajské pobočky Úřadu práce jsou oprávněny zpracovávat údaje potřebné pro rozhodování o příspěvku, včetně osobních údajů, v informačním systému o příspěvku, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů [10].

(2) Ministerstvo zajišťuje pro provádění zákona na vlastní náklady počítačový program (software), potřebný pro rozhodování o příspěvku, jeho výplatu a kontrolu, včetně jeho aktualizací, a poskytuje bezplatně tento program krajským pobočkám Úřadu práce.

(3) Krajské pobočky Úřadu práce jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému, které byly získány na základě zpracování údajů podle odstavce 1, a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o příspěvku po dobu 15 kalendářních let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení takového správního řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému. Pro účely tohoto zákona se písemností a spisem rozumí spis a písemnost podle zvláštního právního předpisu [13].

HLAVA X

zrušeno

§ 31

zrušeno

(aktualizace k 1.7.2025)

Zdroj:

stránky - Osobní asistence - <https://www.osobniasistence.cz>

Milan Čok (info@osobniasistence.cz)

část - Osobní asistence » Zákony, vyhlášky » Zákon Sociální služby 1

Praha 17. 11. 2025